

ἄλλα. «Ἐπαναβλέπω τὸν οὐρανὸν τὸν χρυσοῦμενον ὑπὸ δέσμης ἀκτίνων χρυσαυγῶν, ἐκ τῶν ὀπισθεν τοῦ βουνοῦ ἐκπεμπομένων ὑπὸ τοῦ χρυσοτεύκτου ἄρματος τοῦ παμφακοῦ τῆς ἡμέρας βασιλείας, ὅστις ἔρεμα καὶ κατὰ μικρὸν προβάλλει μεγαλοπρεπῆς καὶ ἀκτινοβόλος. Ὡς δὲ τὰ πτηνὰ καταλιπόντα τὰς καλίας αὐτῶν ἐσκορπίσθησαν ἀνὰ τοὺς θαλεροὺς κλάδους καὶ ἔδοντα ζητοῦσι τροφήν δι' ἑαυτὰ καὶ τοὺς νεοσσοὺς αὐτῶν, οὕτω καὶ ὁ ἄνθρωπος καταλιπὼν τὸν χθαμαλὸν αὐτοῦ οἰκίσκον καὶ τὴν ἀξίνην καὶ τὸ δρέπανον ἐπ' ὧμου λαβὼν, ἀπέρχεται εἰς τὸν χρυσοῦντα ἀγρὸν, οὕτως τοὺς κλίνοντας ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ καρποῦ στάχεις, ἀποκόπτει, τὸ μονότονον τῆς ἐργασίας αὐτοῦ διακόπτων δι' ἄσματος ἀφελούς. Πρὸς τὸ χαρίεν δ' αὐτοῦ ἄσμα ἀνταποκρίνεται ἐκ τῶν χλοερῶν τῶν βουνῶν κλιτύων ὁ λιγὺς τοῦ ποιμένος αὐλός, οὕτως τὰ πρόβατα βελάζοντα πῶς καὶ πού ἀποκόπτουσι τὴν δροσερὰν χλόην, ἣν ὑπὲρ αὐτῶν ὁ ἀγαθὸς τῶν ὄλων Πατὴρ ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ τοῖς ὄρεσι διεσκόρπισεν».

Τὸ κορίτσι πού πῆρε τὸ Μποτάσειο γράφει: «Πρὸ μικροῦ ἡ ἀστερόεσσα νύξ ἀπέσυρε τὸν χρυσοποιικίτον αὐτῆς πέπλον ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς καὶ ὁ γλυκὺς τῆς νυκτὸς ἀστὴρ, ἡ σελήνη, ἐκρύβη ὀπισθεν τοῦ ὄρους καταλιποῦσα τὴν θέσιν αὐτῆς εἰς τὸν τηλαυγῆ ἀστέρα τῆς ἡμέρας, τὸν ἥλιον. Ἡ ροδοδάκτυλος ἠώς ὑποφώσκει. Ὁ διφρηλάτης Φοῖβος ἀναλαμβάνων τὰς ἡνίας τοῦ χρυσοῦ ἄρματος, ἄρχεται τῆς πορείας αὐτοῦ. Ὁ ἀγρότης πρὸ πολλοῦ ἀφυσπιαθεὶς ἀνέλαβε τὸ ἄρτρον καὶ τοὺς βέας αὐτοῦ καὶ πορεύεται εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ, εὐθυμὸς καὶ τερετίζων ἑσμά τι. Ἐν γένει τὸ πᾶν μειδᾷ ἐν τῷ θελξικαρδίῳ τούτῳ τόπῳ. Ποῖος χρωστήρ ζωγράφου δύναται ἄρα γε νὰ ἀπεικονίσει τὸ θέαμα τοῦτο; Τὸν γελῶντα κατακύνων αὐτὸν οὐρανόν, τὸ ρυάκιον, τοὺς ἀγρούς καὶ πάντα τὰ ἄλλα τὰ ὅποια περιέγραψα; Οὐδεὶς».

Μὲ τὸν ἴδιον τόνον ξακολουθοῦνε οἱ ἔκθεσις κ' ἔτσι κατορθώνουνε οἱ δεσποινίδες πολλὰ νὰ ποῦνε, μὰ καὶ νὰ μὴν ἀπαντήσουνε στὸ θέμα πού τοὺς δόθηκε. Ἐξὸν ὅμως ἀπ' αὐτὸ καὶ τὰ δύο γραψίματα μοιάζουνε τόσο πολὺ στὸ ὅρος πού λὲς ἀπὸ ἓνα πρόσωπο βγήκανε. Ποιὸ εἶναι τὸ μυστήριον; Τοῦ Μιστριώτη τὰ βιβλία. Τὰ κορίτσια ξέροντας πὺς ὁ Μιστριώτης θὰ κρίνει τὰ ἔργα τους, πονηρὰ σκεφτήκανε. Πήγανε καὶ ξεσκαλίσανε λέξεις καὶ φράσεις ἀπὸ τὰ βιβλία τοῦ Ἀρχιδάκτου, ἀρματωθήκανε γερὰ μ' αὐτὰς καὶ βγήκανε στὸν πόλεμον. Κι' ἀληθινὰ, ἂν ἀνοίξεις τοὺς διάφορους πρόλογους στὰ διάφορα δράματα τῶν ἀρχαίων πούχει ὁ Μιστριώτης σχολαστικολογία, καὶ ἄκόμα ἂν ἀνοίξεις τὴ σοφὴ καὶ βαρβαροπάλη γραμματολογία του, θὰ ἴδεις ἐκεῖ μέσα τοὺς παμφακοὺς ἀστέρας, τὸν ἱππόδρομον τοῦ χρυσοτεύκτου Φοῖβου, τὰς οὐρανίαις στιβάδας, τὸν διφρηλάτην Φοῖβον καὶ τὰς δολιχοδρομοῦσας ἀνοησίας του. Λοιπὸν μ' αὐτὰ ἀπὸ τῆς μιᾶς μεριᾶς, καὶ ἀπὸ τῆς ἄλλης μὲ τὴ γραμματικὴ καὶ τὸ συνταχτικὸ καθήσανε νὰ γράψουν. Ἀδειάσανε ἀπὸ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν τοὺς κάθε τι τὸ ἀληθινὸ πού ἴσως καὶ νὰ βρισκότανε κεῖ πέρα, ντυθήκανε τὴ μεγάλη ψευτιά τοῦ Μεγάλου Ψεύτη, καὶ ἐσεβίρουν «τὰ βελάζοντα πρόβατα πού καὶ πού ἀποκόπτουσι τὴν δροσερὰν χλόην» καὶ «τὸν τερνίζοντα ἀγρότην» καὶ ἀρπαξάν τὸ βραβεῖο ἀπὸ τὰ μιστριώτικα χέρια. Πλούσια εἴτανε ἡ ἀνταμοιβὴ τῶν κόπων τους, καὶ νὰ τ' ἀποτελέσματα τοῦ Δασκαλισμοῦ ἀμείως ἀμείως. Καμαρώστε τὰ, Ρωμιοί. Βραβεῖο στὴν ψευτιά καὶ στὴν πονηριά.

Ἀῦριο τὰ κορίτσια αὐτὰ θὰ γίνουνε μαννάδες. Ρωμιὲς μαννάδες. Ἰσως καὶ δασκάλεις. Τὸ δηλητήριο πού τοὺς πότισε τὸ σκολιὸ θὰν τὸ χύσουνε καὶ αὐτὲς στὰ ρωμιάπουλά τους. Καὶ τότε ἀπὸ τοὺς παμφακοὺς ἀστέρας καὶ ἀπὸ τοὺς χρυσοτεύκτους Φοῖβους, καὶ ἀπὸ τισφικασιδωμένες ψυχὰς, τί θὰ βγοῦνε; Λιονταροψυχοὶ λεβέντες ἢ κουτοπόνηροι λαγοί; Γερεῖς ἰδέες ἢ σάπια αἰσθήματα; Πλῆθος ἀπὸ πατριώτες ἢ γενεὰ ἀπὸ μούμιες; Ἔτσι τὸ ζήτημα ξαπλώνεται καὶ πᾶσι νὰ γγίξει τὸ μεγάλο Ἐκπαιδευτικὸ. Μίλησαν γι' αὐτὸ, καὶ πρέπει ἄκόμα πολὺ νὰ μιλήσουν οἱ κατάλληλοι. Κεῖνο πού θέλουμε μεῖς νὰ το νίσουμε ἰδῶ εἶναι τὸ ἀπελπιστικὸ φαινόμενο τῆς μεγάλης ἀφροντισίας πού ἀπὸ παντοῦ δέχεται, γιὰ τὸ χαμὸ καὶ τὸ χαλασμό πού δέρνει τὴν κοριτσίστικὴν ἐκπαίδευσιν. Οἱ ὑπουργοὶ μας καὶ οἱ μεγαλοσυνοδοὶ μας πήγανε στὴν «πανηγυρικὴ ἀπονόμῃ τῶν βραβείων» καὶ καμαρώσανε τὸ φλόαρο καὶ ἀνητολόγο Μιστριώτη, συχαρήκανε τὴς βραβεύμενες κοπέλλες, καὶ γυρίσανε σπῆτι τοὺς μ' ἑλαφρὴ τῇ συνείδησιν πὺς πᾶσι πρῶτα ἡ «ἐργασία τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς εταιρίας». Τὴν ἑλλῆ μέρα στῆλες καὶ στῆλες γιὰ τὴν περιγραφὴ τῆς «λευκῆς ἐορτῆς», ἐπαίνους στὸ Μιστριώτη καὶ στὰ κορίτσια καὶ στὴς ἑκθεσες καὶ στὴν ἀφθίτου κάλλους γλώσσαν, καὶ προφητεῖες γιὰ τὸ μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, οἱ φημερίδες μας. Ἀμυαλες καὶ κοντόφωτες ὄλες τους, βγαλμένες ἀπὸ τὸ ἴδιο καζάνι τῆς ἀμαθισίας καὶ τῆς ἐπιπολαιότητος. Ἐξαίρεση μοναδικὴ καὶ τιμημένη ἔκαμε ἡ «Ἀκρόπολις» μὲ τὰ δύο τοῦ Σταθόπουλου ἄρθρα, πού τὰ χαρακτήριζε γερὰ φιλοσοφικὴ σκέψη, βαθύτητα, ἀντίληψη, τσουχτερὴ εἰρωνεία καὶ πολὺ φῶς.

Ἄν εἶναι ἀλήθεια πὺς ἀπὸ τὸ νύχι μπορεῖς νὰ νοιώσεις τὸ λιοντάρι, τότες ἀπὸ τὴς δύο βραβεύμενες ἑκθεσες μπορεῖς νὰ καταλάβεις τίς ἄλλες, καὶ ἀπὸ τὴν κουτοπονηριά τῶν δύο κοριτσιῶν τὴν κουτοπονηριά πού βασιλεύει στὸ Ἀρσάκειο, τὸ τρανὸ τοῦτο ἀργαστήρι τῆς ἐθνικῆς βλακείας. Συλλογιστεῖτε τί παθαίνει ὄχι μονάχα ὁ μέσα, μὰ καὶ ὁ γερὸς καὶ δυνατὸς ὅζω Ἑλληνισμός, πού στέλνει τὰ κορίτσια του ἰδῶ γιὰ νὰν τὰ δασκαλεῖ ὁ Μιστριώτης καὶ τὰ κοπέλλια του γιὰ νὰ γράφουνε ράλλειες καὶ μποτάσεις ἑκθεσες. Φωνάζουμε ὅλοι μας γιὰ τὸν κίντυνο τοῦ Κράτους καὶ τοῦ ἔθνους καὶ γιὰ τίς ντροπὴς πού παθαίνει παντοῦ τὸ Ἑλληνικὸ ὄνομα, μὰ κανεὶς δὲ βρέθηκε νὰ φωνάζει γιὰ τίς μεγάλες ἐθνικὲς ντροπὴς πού ἀγκαλιάζουμε ἡμεῖς, μονάχοι μας, ἰδῶ στὴν Ἀθήνα. Κοιτάξτε τίς ἑκθεσες, τὸ Ράλλειο καὶ τὸ Μποτάσειο, τὸ Ἀρσάκειο ἰλάκερο καὶ ἱλάτε νὰ μᾶς πείτε πὺς δὲν εἶναι μιὰ ἐθνικὴ ντροπὴ ὁ Μιστριώτης.

Δ. Π. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

ΠΡΟΦΗΤΗΣ

Τοῦ Ψυχάρη

Φιλέδω
τίς ὄνειροπλάνηδες ψυχὲς
μὲ κάποιον φῶς μυστηριακόν,
γλυκόν.
Στὰ ραδιὰ,
σφαράγινα
ἀχτηδονητέματα
τὰ βλέμματα
τὰ ρόδινα
ἀνώδινα
γλυκογελάνα,
Κι ἀνέγνωρα

ἔνωρα τὰ πνέματα
τὸ φῶς μου ἀκολουθᾷ
μεθ' αὐτὸ καὶ πᾶνε,
Πᾶνε μὲ αἶνο
πρὸς τὸ μαγεμένο
τὸ ἱερὸ δέντρο,
πού ὅλο χλωρὸ,
πού ὅλο ἀνθερὸ,
πού μέσ' στὰ λαγαρά του,
ὀργὰ του φύλλα
σφανιάζουν ὅλο τὸν καιρὸ
ρόδα κνηκάτα
ἀφράτα μῆλα
μὲ μοσκομελιστάλαχτο χυμό.
Ποιὸς βέβηλος μιλεῖ γιὰ πεθαμὸ!
Πᾶρα ἀπ' τὴν Ἐπιστήμην τὴ γοργόνα
τὴν ἀστραπόμορφη ρομφαία,
ἡ ὠραία
μάγισσα ἡ Τέχνη
πλέχνει μου κορόνα
θὰ νικᾶω τὸν Αἰῶνα.

Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

ΝΕΑ ΕΡΓΑ

Μέσα στὴς δεκαπεντε μέρες πού πέρασαν κα-
νὲν ἔβιο ἔργο καινούριο δὲν παρουσιάστηκε στὰ δι-
φορα θεάτρα. Εἴχαμε ὅμως μιὰ φιλολογικὴ «πρώτη». Στὸ «Πολυθέαμα» ὁ κ. Βώκος παράστησε, ὕστερα ἀπὸ πολλὰς προετοιμασίας καὶ ἄρκετὸ θόρυβον, τὸ «21» του, «ἐθνικὴ τραγωδία εἰς πρᾶξεις πέντε». Ἀπὸ τὸ πρόγραμμα μαθαίνουμε ὅτι τὸ ἔργο εἶναι γεμᾶτο «σφαγὰς, ἐμπρησμοὺς, δηλώσεις, ὀχλοθρόν, μάχας, πολεμιστήρια ἔσχατα, σκηνὴς ἐξόχου μεγαλείου καὶ φρίκης κτλ. Ἀκόμα πὺς ἡ τραγωδία τελειώνει ἐπὶ τῆς «ἐλευθερίας Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν» μὲ «μῆαν ἀποθίωσιν!»

*

Ὁ εὐτυχὴς συγγραφεὺς τῆς «Κατοχῆς» καὶ δυσ-
τυχῆς τοῦ «21» θᾶχει χωρὶς ἄλλο λόγους νὰ φιλο-
σοφῇ, τίς πικρὰς αὐτῆς μέρες τῆς ἀποτυχίας, γιὰ
τὴν ἀσταθία τῶν ἀνθρώπων πραγμάτων. Ἀπὸ
πέρου ὡς πέτο πόση διαφορὰ! Πέρου στὴν τριακοστὴ
παράστασιν τῆς «Κατοχῆς» τὸ θέατρο γιόμισε ἀσφυ-
χτικὰ ἀπὸ κόσμον ἀνυπόμονον, ραγιατικὸν, ἐνθουσιασμένον,
καὶ πέτο στὴν τρίτη τοῦ «21» οὕτε πενήντα ἄνθρω-
ποι δὲ βρέθηκαν νὰ παρακολουθήσουν τὸ ἔργο. Ἀλ-
λοῖμονο, οὕτε ὁ κ. Βώκος δὲν ἔχει τὴ φιλολογικὴ
τύχην, καθὼς θὰ ἔλεγε ὁ Ρεμὶ ντὲ Γκουρμὸν ἂν ἐβλεπε
τὸ ἀξιοδράκτο θέαμα τῆς τραγικῆς ἐρήμωσης τοῦ
«Πολυθέαματος». Κι' ὅμως ὁ κ. Βώκος ἔβαλε ὅλα
τοῦ τὰ δυνατὰ γιὰ ν' ἀρπάξῃ τὴν τύχην αὐτὴ ἀπὸ
τὰ μαλλιά. Ποιὸς ξέρει πόσο σκέφτηκε καὶ πόσο βα-
σανίστηκε μελετώντας τὴν ἐντύπωσιν τῶν σκηνῶν
τοῦ «21» τοῦ στοὺς παλιούς πελάτες του τῆς
«Κατοχῆς». Καὶ μὲ ποιὸ ἄραγε πνεῦμα σαρκ-
ατικὸ νὰ δημιουργῶσε στὸ νῦν του τὴν τραγωδίαν
καὶ ποιὸ χαμόγελο Μεφιστοφελὴ νὰ πλανιότανε στὰ
χείλην ὅταν μιὰ μὲ τὴν ἄλλην ἐβρίσκε ὅλες τίς κα-
τάλληλες σκηνὴς γιὰ νὰ «θίζουν» τὴν εὐαίσθητον
χορδὴν τοῦ πατριωτισμοῦ.

*

Δὲ συζητοῦμε δῶ γιὰ τὴ φιλολογικὴ ἀξία οὕτε
τῆς «Κατοχῆς» οὕτε τοῦ «21». Καὶ τὰ δύο ἀπ'